

# CULTUURRAAD HERENTALS



AANBEVELINGEN  
VOOR HET CULTURBELEID  
VAN DE STAD HERENTALS  
VOOR DE PERIODE 2019-2024

14 oktober 2017

# 1. Inleiding

In 2012 heeft de Herentalse cultuurraad, in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen en in samenspraak met zijn verenigingen, een document opgesteld met aanbevelingen voor het cultuurbeleid 2013-2018. Hiermee wou hij de politieke partijen en toekomstige beleidsvoerders informeren over de noden en vragen die leven bij de leden van de cultuurraad en bij de Herentalse culturele en socio-culturele verenigingen.

Naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018 wil de cultuurraad opnieuw een stand van zaken opmaken en deze in de vorm van dit document aan alle politieke partijen overhandigen. Het doel van dit document is niet om kritiek te leveren op het huidige beleid. Het wil echter wel de belangrijkste punten opsommen die de vele geëngageerde mensen uit het Herentalse verenigingsleven soms zorgen baren of als beperkend ervaren, en die volgens de cultuurraad, mits de gepaste beleidsbeslissingen, in de nabije en verdere toekomst zeker een positieve wending kunnen nemen.

Deze aanbevelingen voor het cultuurbeleid sluiten tevens aan bij het memorandum dat werd opgesteld door de Cultuurraad voor de Kempen en de Cultuurraad Voor- en Noorderkempen naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen (zie bijlage A).

Het document is op de volgende manier tot stand gekomen:

- Een eerste versie werd opgesteld tijdens de vergaderingen van het bestendig bureau van de cultuurraad, op basis van een evaluatie van de aanbevelingen van 2012 en van adviezen die de cultuurraad in de loop van de legislatuur 2013-2018 heeft uitgebracht.
- Om er voor te zorgen dat deze aanbevelingen door een ruime basis worden gedragen, werd een voorlopige tekst aan alle verenigingen bezorgd en in kleine groepen besproken tijdens de algemene vergadering van de cultuurraad van 9 mei 2017. De opmerkingen en aanvullingen die hierbij werden opgetekend, werden opgenomen in een tweede versie van de tekst.
- In september 2017 werd de tekst een laatste keer gereviseerd en up-to-date gebracht, om hem vervolgens in oktober 2017, ruim vóór de verkiezingen, te kunnen voorleggen aan alle huidige en potentieel toekomstige beleidsvoerders. Dit in de stellige hoop dat zij de nodige aandacht zullen besteden aan deze aanbevelingen bij het opstellen van hun programma en bij het uitvoeren van het beleid na de verkiezingen.

## 2. Beknopt overzicht




De aanbevelingen die de cultuurraad wil maken, kunnen als volgt kort worden samengevat:

1. Het ontwikkelen van een duidelijke visie voor de toekomst van zaal 't Hof (sectie 4.1)
2. Het actief ondersteunen van een gedeeld gebruik van de infrastructuur van de toekomstige kunstencampus door en voor alle Herentalse verenigingen (sectie 4.2)
3. Het actief nastreven van de herbestemming van vrijgekomen gebouwen voor culturele en socio-culturele doeleinden (sectie 4.3).

4. Het actualiseren van het budget voor de werkingssubsidies, dat in de loop van de vorige legislaturen nooit werd geïndexeerd (sectie 5.1).
5. Het wegwerken van ongelijkheden tussen sectoren (sport, jeugd en cultuur) wat betreft de aangeboden mogelijkheden tot subsidiëring (sectie 5.2).
6. Een betere ondersteuning van en samenwerking met de cultuurraad (sectie 6).
7. Het opnieuw invoeren van een actief cultuurbeleid (sectie 7).
8. Het uitwerken van een visie en strategie rond erfgoed- en museumbeleid, in nauw overleg met alle betrokkenen (sectie 8).





### 3. Evaluatie van de aanbevelingen van 2012

Hieronder wordt een beknopt overzicht gegeven van de aanbevelingen die in het document van 2012 werden gesteld. Bij elke aanbeveling wordt een appreciatie gegeven van wat er dienaangaande in de voorbije legislatuur al dan niet is verwezenlijkt, met eventueel een korte opmerking of toelichting.

-  Positieve evolutie met merkbare verbeteringen.
-  Nauwelijks of geen verbetering. Mogelijk wel in de toekomst.
-  Gebrek aan aandacht of zelfs achteruitgang.





In de hieropvolgende hoofdstukken worden de nieuwe aanbevelingen voor de volgende ambtsperiode uitvoerig toegelicht. Deze zijn niet zelden een herhaling of een verdere uitwerking van de aanbevelingen die in 2012 werden gedaan, maar de informatie en motivatie is wel telkens geactualiseerd.

#### GEBOUWEN

Overbezetting zaal 't Hof → nood aan een nieuwe polyvalente zaal		Vanaf 2020 zal door de verhuis van Theaterspektakel naar de kunstencampus het Hof meer beschikbaar zijn.
Slechte staat parochiezaal Noorderwijk		Er is opnieuw een uitbater, maar er werden nog geen renovatiewerken uitgevoerd. <i>nota: de parochiezaal is geen stedelijk patrimonium, maar eigendom van de kerkfabriek.</i>
Opportunities bij nieuwe gebouwen		Nieuwe podiumzaal en vergaderzaal in de kunstencampus (vanaf 2020).
Opportunities bij herbestemming		Herbestemming van bv. het Convent werd niet overwogen.

## UITLEENMATERIAAL



---

Eén keer per jaar gratis vervoer van uitleenmateriaal.		
Uitbreiden van het aanbod met beamer, projectiescherm, geluids- en verlichtingsmateriaal.		Er wordt uitdrukkelijk voor gekozen om deze materialen niet aan te bieden.
Aankoop nieuwe tentoonstellingspanelen.		Een deel van het aanbod werd vernieuwd.
Aankoop extra podiumelementen specifiek voor binnengebruik.		Indien dit gemeld wordt, worden defecte podiumelementen gerepareerd of vervangen.

---

## SUBSIDIES



---

De historische achterstand door het niet indexereren van de werkingssubsidies voor verenigingen inhalen.		De werkingssubsidies werden weer niet verhoogd. Vele kosten, zoals de huurprijzen van het cultuurcentrum, prijzen voor drukwerk ... werden daarentegen wel geïndexeerd.
Reglement voor beoordeling 1 euro subsidies.		Er is een duidelijk reglement en alle aanvragen worden door een jury behandeld.

---

## ERFGOED- EN MUSEUMBELEID


---

Duidelijke en gerichte erfgoedstrategie		Kempens Karakter wordt ondersteund, maar er is geen eigen erfgoedstrategie en ook geen comité dat zich hier om bekommert.
Globaal museumbeleid		Er bestaat geen museumbeleid. Een werkgroep is 1 keer samengekomen. Medio 2017 werd begonnen met een bevraging over een mogelijk museumbeleid.

---

## ONDERSTEUNING VAN DE CULTUURRAAD


---

Historische achterstand door niet indexereren van werkingssubsidies inhalen.		De werkingmiddelen werden niet verhoogd. Vele zaken die vroeger gratis waren, worden nu aangerekend, zoals het gebruik van het cc voor niet-kerntaken, drukwerk, postzegels...
--	---	--

---

## CULTUURBELEID

---

Uitbreiding van het personeelskader voor cultuurbeleid van 1,5 naar 3 voltijdse betrekkingen		Afbouw naar (op papier) 0,5 voltijdse betrekkingen. In realiteit ligt dit zelfs nog lager.
--	---	--

---

## 4. Infrastructuur

Culturele en socio-culturele verenigingen kenmerken zich door een grote verscheidenheid in hun dagelijkse werking en in de aard van de activiteiten die ze op regelmatige basis organiseren. Dit weerspiegelt zich in een grote verscheidenheid aan wensen voor infrastructuur waarin deze activiteiten kunnen worden uitgevoerd. Sommige verenigingen hebben nood aan repetitielokalen en podiumzalen, andere aan atelier- en tentoonstellingsruimte en weer andere aan les- en vergaderlokalen of aan een polyvalent zaal met een toeg en een keuken...

Eveneens typisch voor culturele en socio-culturele verenigingen - en dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld sport- en jeugdverenigingen - is dat zij voor hun werking meestal niet over eigen lokalen beschikken. Ze maken hiervoor gebruik van bestaande infrastructuur, en dit op momenten waarop deze niet voor haar primaire functie gebruikt wordt, zoals lokalen in scholen tijdens de avond of in het weekend. Als gevolg hiervan beschikken de verenigingen meestal niet of slechts in beperkte mate over een eigen permanente opslagruimte voor de materialen die ze regelmatig of eerder occasioneel gebruiken.

### 4.1. Beschikbaarheid en toekomst van zaal 't Hof

De beschikbaarheid van zaal 't Hof blijft een hekel punt. In Herentals is dit de enige polyvalente zaal en daardoor is de vraag om gebruik te maken van 't Hof veel groter dan de beschikbaarheid. Ook al zijn er drie afzonderlijke ruimtes, met name de tuinzaal, de grote zaal en de theaterzaal, toch kunnen deze niet op hetzelfde moment voor verschillende activiteiten worden ingezet, omdat ze akoestisch onvoldoende van mekaar gescheiden zijn en omdat het meestal ook niet mogelijk is om de toegankelijkheid te beperken tot slechts een deel van het gebouw. De theaterzaal van het Hof vormt daarenboven de thuisbasis van Theaterspektakel, waardoor er sowieso gedurende verschillende weekends per jaar beslag wordt gelegd op alle zalen van het Hof. De grote zaal wordt ook (terecht!) een aantal weekends per jaar voorbehouden voor de organisatie van fuiven. Hierdoor wordt echter de keuze voor anderen die iets in het Hof willen organiseren verder beperkt, ook al is men heel vroeg met de aanvraag om de zaal te huren.

In de loop van de voorbije jaren werden er regelmatig investeringen gedaan om de kwaliteit van zaal 't Hof op peil te houden: capaciteitsverhoging, nieuwe tafels en stoelen, vernieuwing van de keuken, nieuwe verlichting en een vaste geluidsinstallatie. Toch ontstaan er omwille van het intense gebruik ook steeds weer nieuwe pijnpunten. Zo zijn er momenteel bijvoorbeeld klachten over het sanitair dat niet meer naar behoren functioneert.

Wat is de toekomst van zaal 't Hof op iets langere termijn? In de plannen en ontwerpen die worden voorgesteld voor de ontwikkeling van het binnengebied Schaliken lijkt zaal 't Hof zoals we ze nu kennen stevast te verdwijnen. Het is niet duidelijk wat het alternatief dan zou worden. Een mogelijk voorstel is een nieuwe zaal op het gelijkvloers met woningen op de verdiepingen. Hoewel dit mooie ontwikkelingen zijn, die we zeker willen toejuichen, is het duidelijk dat een dergelijke zaal niet alle functies die momenteel door zaal 't Hof worden aangeboden zal kunnen overnemen.



*afbeelding uit het inrichtingsplan en masterplan voor de inrichting en bestemming van het binnengebied Schaliken*

De verhuis van Theaterspektakel naar de kunstencampus zal vanaf 2020 zeker extra ademruimte bieden voor andere gebruikers van zaal 't Hof. De cultuurraad is echter van mening dat er nu ook concreet moet worden nagedacht over het verwerven of bouwen van een nieuwe polyvalente zaal, die over de nodige infrastructuur beschikt voor het inrichten van fuiven, eet-activiteiten, tentoonstellingen en podiumactiviteiten. In de aanbevelingen van 2012 werd dit al voorgesteld als de enige effectieve oplossing op lange termijn. In het kader van de toekomstige stadsontwikkelingen wordt het veel actueler en daarom erg belangrijk om dit nu reeds mee op te nemen in de toekomstplannen die worden gemaakt.

#### **4.2. Wat kunnen we verwachten van de kunstencampus?**

In een aantal noden met betrekking tot infrastructuur voor culturele en socio-culturele activiteiten zou kunnen worden voorzien door de nieuwe kunstencampus. In de loop van de voorbije jaren heeft de cultuurraad hierover reeds enkele adviezen uitgebracht. Zo zou de kunstencampus kunnen voorzien in een aantal ruimtes die ook door de verenigingen gebruikt zouden kunnen worden:

- Een middelgrote podiumzaal
- Eén of meerdere vergaderzaaltjes
- Een partiturenbibliotheek
- Een repetitieruimte voor grotere ensembles  
(als aanvulling op de kleinere repetitieruimtes van CC 't Schaliken)

Hierbij is het niet alleen belangrijk dat deze ruimtes als onderdeel van de kunstencampus worden ontwikkeld op een manier die dubbel gebruik niet in de weg staat, maar ook dat er goede afspraken kunnen worden gemaakt met de academies, waardoor de ruimtes voor dubbel gebruik ook effectief voldoende beschikbaar kunnen zijn voor gebruik door verenigingen.

In de concrete plannen voor de kunstencampus werd terdege met deze vragen rekening gehouden. Deze voorzien in een goed uitgeruste middelgrote podiumzaal én in een kleinere zaal die zowel in combinatie met de podiumzaal als afzonderlijk kan worden gebruikt. De locatie van deze twee zalen binnen het geheel van de kunstencampus is ook dusdanig gekozen, dat ze eenvoudig in gebruik genomen kunnen worden voor activiteiten georganiseerd door derden.

Het concept van de kunstencampus is erg veelbelovend, ook voor de Herentalse verenigingen. De cultuurraad wil het beleid echter adviseren om er de nodige aandacht aan te besteden dat, eens de nieuwe kunstencampus er zal zijn, deze ook effectief en in voldoende mate beschikbaar zal zijn voor de verenigingen. Aangezien de academies het eerste gebruiksrecht hebben en nu ook Theaterspektakel een vaste en bevoorrechte gebruiker zal zijn, wordt het des te belangrijker om, aan de hand van goede afspraken en reglementen, ervoor te zorgen dat ook andere geïnteresseerden de kans krijgen om deze nieuwe infrastructuur te gebruiken.

### **4.3. Noden en opportuniteiten**

#### **4.3.1. Nood aan atelier- en tentoonstellingsruimte**

Verenigingen die zich bezighouden met beeldende kunsten en fotografie blijven vragen naar geschikte atelierruimte waar ze hun kunst kunnen beoefenen. Elke voldoende grote en leegstaande ruimte die een minimum aan voorzieningen biedt en waar materiaal kan worden achtergelaten komt hiervoor in principe in aanmerking.

Daarnaast is er vanuit dezelfde verenigingen ook vraag naar ruimtes voor tijdelijke tentoonstellingen. De bestaande tentoonstellingsruimtes zijn in de weekends vaak overboekt. Bovendien is er door de vochtproblemen in kasteel Le Paige momenteel minder ruimte beschikbaar op deze locatie.

Specifiek vanuit fotocclubs is er de vraag naar een ruimte die als fotostudio kan worden gebruikt. Deze zou minsten 3 meter hoog moeten zijn en ongeveer 8 x 4 meter groot. Ze moet over elektriciteit beschikken en de mogelijkheid bieden om papieren met achtergronden op te hangen. Momenteel moeten amateurfotografen hiervoor dure studio's huren, die ze slechts enkele malen per jaar kunnen betalen.

#### **4.3.2. Nood aan een degelijk en goed uitgebouwd lokaal voor cursussen**

In tegenstelling tot veel andere steden en gemeentes, beschikt Herentals niet over een moderne en voldoende grote ( $\pm 100$  man) vergaderzaal met tafels, stoelen, multimedia... die geschikt is voor het organiseren van cursussen. Vaak worden dergelijke cursussen door plaatselijke afdelingen van grotere organisaties georganiseerd en over gans Vlaanderen gepromoot. Ze zijn ook vaak een unieke gelegenheid om men-

sen van ver buiten Herentals aan te trekken en op een aangename manier met de stad te laten kennismaken. Wegens het ontbreken van goede infrastructuur is het aanbod van cursussen in Herentals echter eerder beperkt.

#### **4.3.3. Nood aan opslagruimte**

Veel verenigingen verwerven in de loop der jaren allerlei materialen, die ze slechts enkele keren per jaar effectief gebruiken, zoals voor theatervoorstellingen, concerten, tentoonstellingen... Deze materialen moeten echter permanent bewaard kunnen worden en aangezien hiervoor geen aangepaste infrastructuur beschikbaar is, wordt alles meestal zo goed en kwaad als mogelijk her en der op zolders en in kelders van verschillende leden van de verenigingen bewaard. Voor veel verenigingen zou het heel nuttig zijn als ze over een centraal depot konden beschikken waar ze (een deel van) hun materiaal op een veilige manier zouden kunnen onderbrengen.

In tegenstelling tot jeugd- en sportverenigingen, die vaak aanzienlijke steun van de stad krijgen om eigen lokalen te bouwen (zie sectie 5.2.2), beschikken de culturele en socio-culturele verenigingen over het algemeen niet over een eigen infrastructuur, en bijgevolg ook niet over eigen opslagruimte.

De cultuurraad is van mening dat het stadsbestuur ook voor de vele (socio-)culturele verenigingen een inspanning zou kunnen leveren door het aanbieden van opslagruimte voor hun materialen.

#### **4.3.4. Opportuniteiten**

De cultuurraad is van mening dat deze vragen en noden in overweging dienen te worden genomen bij elke herbestemming van bestaande infrastructuur én bij het bouwen van nieuwe infrastructuur.

Zo werd de nood aan meer locaties voor podiumkunsten bijvoorbeeld terdege opgenomen in de plannen voor de kunstencampus (zie 4.2.)

Aan de andere kant betreurt de cultuurraad het dat er geen gevolg werd gegeven aan de herhaalde oproep om bij het vrijkomen van het Convent, dit als stad bijvoorbeeld in erfpacht te nemen van het ocmw om de verschillende lokalen vervolgens aan te kunnen bieden als vergader- en atelierruimte. Het bijna gelijktijdig verdwijnen van zowel het Convent als het Fundatiehuis als locaties op het begijnhof die gehuurd kunnen worden en die over sanitaire voorzieningen beschikken, zorgt bovendien voor nieuwe problemen. Zo wordt het gebruik van de begijnhofkerk - toch één van de parels in het Herentalse patrimonium - plots veel minder aantrekkelijk voor de organisatie van activiteiten zoals concerten en lezingen.

De cultuurraad wil opnieuw adviseren om bij beslissingen omtrent infrastructuurprojecten de volgende vragen in overweging te nemen:

- Kunnen vrijgekomen ruimtes en lokalen (deels) gebruikt worden als vergader-, atelier- of tentoonstellingsruimte? Ook gebouwen waarvan een definitieve herbestemming nog niet duidelijk is, zouden hiervoor eventueel tijdelijk in gebruik kunnen worden genomen.



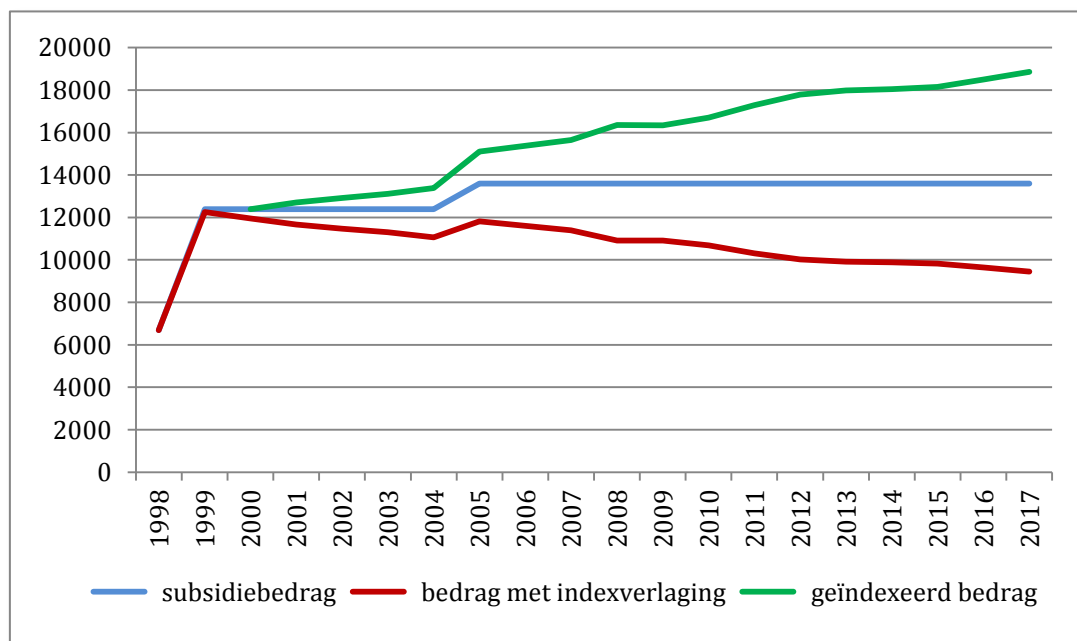
- Kan een bestaande of nieuwe ruimte, mits enkele kleine ingrepen, naast haar primaire functie tevens gebruikt worden voor de organisatie van cursussen en lessenreeksen?
- Kan (een deel van) nieuwe of bestaande infrastructuur gebruikt worden als opslagruimte voor materialen van culturele en socio-culturele verenigingen? Meer concreet, zou de kelder van de kunstencampus hierin kunnen voorzien?

In het kader van opportuniteiten die zich stellen, wil de cultuurraad ook de aandacht vestigen op de toekomstige herbestemming van kerkgebouwen in het kader van het kerkenplan dat in 2017 werd opgesteld en goedgekeurd. Zo biedt bijvoorbeeld de Sint-Janskerk op de Molekens een grote, moderne ruimte, met de nodige voorzieningen op het vlak van sanitair en parkeergelegenheid, die mits een aantal aanpassingen relatief eenvoudig zou kunnen worden omgevormd tot een interessante concert- en evenementenruimte. Aangezien dergelijke opportuniteiten zich niet al te vaak aandienen, hoopt de cultuurraad dat het toekomstige stadsbestuur de mogelijkheden voor een dergelijke herbestemming in overweging zou willen nemen.

## 5. Subsidies

### 5.1. Historische devaluatie van de subsidiebudgetten

Onderstaande grafiek toont de evolutie over de voorbije 20 jaar van het budget voor de werkingssubsidies voor culturele en socio-culturele verenigingen.



*evolutie van de werkingssubsidies voor culturele en socio-culturele verenigingen (blauw),  
van de waardevermindering van dit bedrag (rood)  
en van het bedrag mocht de index in rekening zijn genomen (groen)*

Na een substantiële aanpassing van het budget van de werkingssubsidies in 1999, waarmee het uiteindelijk op hetzelfde niveau kwam als dat voor sport- en jeugdverenigingen, werd dit in 2005 voor het laatst met een kleine 10% verhoogd. Sindsdien is dit subsidiebedrag constant gebleven, wat gezien de opeenvolgende indexaanpassingen die niet werden doorgevoerd neerkomt op een feitelijke daling.

Mocht het budget voor de werkingssubsidies vanaf 1999 consequent zijn aangepast aan de stijging van de levensduurte, dan zou dit in 2017 € 18.862 bedragen, wat meer dan € 5000 of 38% hoger zou zijn dan het huidige bedrag van € 13.600.

Wat dit alles nog schrijnender maakt, is dat in 2013, bij het begin van de vorige legislatuur, de huurprijzen voor verenigingen die gebruik willen maken van de infrastructuur van het cultuurcentrum gemiddeld met iets meer dan 17% werden verhoogd. Hier werd dus wel rekening gehouden met de inflatie, die trouwens sinds de opening van 't Schaliken in 2007 toen slechts 15% bedroeg.

De cultuurraad pleit dan ook voor een significante verhoging van het budget voor de werkingssubsidies voor culturele en socio-culturele verenigingen om op deze manier de historische achterstand in te halen. Om dergelijke devaluaties in de toekomst te vermijden, stelt de cultuurraad voor om de budgetten voor de werkingssubsidies voortaan ook steeds aan te passen bij verhogingen van de index.

## **5.2. Significante ongelijkheid tussen sectoren**

De stad Herentals biedt diverse subsidiereglementen aan om de verenigingen te ondersteunen in hun werking en bij de organisatie van hun activiteiten. Als we echter de mogelijke subsidies voor (socio-)culturele verenigingen enerzijds en die voor sport- en jeugdverenigingen anderzijds naast mekaar leggen, dan wordt al snel duidelijk dat de cultuurverenigingen hierin toch enigszins stiefmoederlijk behandeld worden.

De cultuurraad wil duidelijk stellen dat hij de subsidies waarvan sport- en jeugdverenigingen kunnen genieten hierbij niet in vraag wil stellen, maar wil er wel voor pleiten dat ook cultuurverenigingen dezelfde of gelijkaardige mogelijkheden zouden krijgen.

### **5.2.1. Voorzieningen voor jaarlijkse subsidies**

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende bedragen die in de begroting zijn opgenomen voor de financiële ondersteuning van het verenigingsleven. Niet al deze bedragen worden jaarlijks volledig opgebruikt, maar regelmatig worden de gebudgetteerde bedragen ook overschreden (zie voetnoten).

Hieruit blijkt dat zowel in absolute bedragen als relatief (per vereniging), culturele en socio-culturele verenigingen het met aanzienlijk minder moeten stellen dan hun collega's uit de andere sectoren. Wat hierbij opvalt is dat er voor cultuurverenigingen absoluut geen ondersteuning wordt geboden voor opleidingen en voor doelgroepwerking (jeugd, maatschappelijk kwetsbare groepen...) en dit terwijl verschillende verenigingen die zijn aangesloten bij de cultuurraad hier toch goed gebruik van zouden kunnen maken.

JAARLIJKSE SUBSIDIES	Cultuur	Sport	Jeugd
Werkingsubsidies	€ 13.600 (47 verenigingen)	€ 13.600 (40 verenigingen)	€ 18.500 <sup>(1)</sup> (13 verenigingen)
<i>Subsidies voor theatergezelschappen<sup>(2)</sup></i>	€ 14.874 (1 vereniging)		
Subsidie voor maatschappelijk kwetsbare jongeren		€ 2.500	€ 1.500
Impulssubsidies voor jeugdwerking		€ 23.100	
Subsidie organisatie sportacademie		€ 12.450	
Kampsubsidie			€ 3.500
Projectsubsidies	€ 10.000 <sup>(3)</sup>	€ 4.100	€ 2.750
Subsidie voor vorming		€ 1.550 <sup>(4)</sup>	€ 3.750
Subsidie voor huur niet-stedelijke infrastructuur	€ 1.184	€ 5.000	
<b>TOTAAL</b>	<b>€ 24.784</b>	<b>€ 62.300</b>	<b>€ 30.000</b>
<b>GEMIDDELD PER VERENIGING</b>	<b>€ 527</b>	<b>€ 1.557</b>	<b>€ 2.307</b>
<p><sup>(1)</sup> In 2014 werd in totaal €19.744 betaald, in 2015 €23.100 en in 2016 €22.999</p> <p><sup>(2)</sup> Deze worden volledigheidshalve vermeld, maar omdat ze slechts van toepassing zijn op één enkele vereniging, worden ze niet bij de totalen opgeteld, die gelden voor alle verenigingen.</p> <p><sup>(3)</sup> Deze subsidies zijn niet enkel voor erkende verenigingen maar voor iedereen die vernieuwende of bijzondere culturele activiteiten organiseert.</p> <p><sup>(4)</sup> In 2015 werd € 2.340 betaald.</p>			

### 5.2.2. Subsidies voor investeringen

Naast de bedragen die jaarlijks worden voorzien voor diverse werkings-, vormings- en projectsubsidies, voorziet de stad ook in een aantal reglementen voor de financiële ondersteuning van verenigingen bij investeringen voor het bouwen of aankopen en voor het onderhoud van eigen infrastructuur.

SUBSIDIES VOOR INVESTERINGEN	Cultuur	Sport	Jeugd
Subsidies voor infrastructuurwerken		max. € 5.700 per aanvraag	75% van de kosten
Subsidies voor nieuwbouw			max. € 35.000 per aanvraag
Subsidies voor brandveiligheid			€ 500 - € 700 per aanvraag
Renteloze leningen			max. 66% van de investering

Hier worden de culturele en socio-culturele verenigingen compleet genegeerd. Weliswaar beschikken zij over het algemeen niet over eigen gebouwen en moeten ze voor hun werking en activiteiten meestal terugvallen op het aanbod van de stad en van derde partijen, zoals uitvoerig werd becommentarieerd in hoofdstuk 4 van dit document. Toch is het niet billijk dat cultuurverenigingen niet dezelfde mogelijkheden krijgen als verenigingen uit andere sectoren, mochten ze overwegen om door het verwerven van eigen infrastructuur zelf een oplossing te creëren voor de problemen die ze hebben met het bestaande aanbod.

### 5.3. Voorstel tot overdracht van ongebruikte projectsubsidies

De stad voorziet jaarlijks een pot van €10.000 voor de subsidies voor vernieuwende en bijzondere culturele activiteiten. Dit bedrag wordt echter niet steeds volledig opgebruikt. Naar analogie met een aantal subsidiereglementen van de jeugdraad - met name deze voor culturele evenementen en projecten en de kamp- en vormingssubsidies - wil de cultuurraad voorstellen om het niet gebruikte deel van de subsidies voor culturele activiteiten over te dragen naar de werkingssubsidies voor cultuurverenigingen van het volgende jaar. Op deze manier worden ze verdeeld over de verschillende culturele en socio-culturele verenigingen die Herentals rijk is, en die er bijna dagdagelijks voor zorgen dat er in Herentals een actief sociaal en cultureel leven bestaat, waaraan velen kunnen participeren.

## 6. Ondersteuning van en samenwerking met de cultuurraad

### 6.1. Adviserende functie

Artikel 2 van het organiek reglement van de cultuurraad (d.d. 1 juli 2003) stelt dat de eerste en voornaamste functie van de cultuurraad is om op vraag van het gemeentebestuur en op eigen initiatief adviezen uit te brengen. De volgende tabel geeft een overzicht van (1) het aantal adviesvragen dat de gemeente in de loop van de voorbije jaren heeft gesteld aan de cultuurraad, met uitzondering van de adviezen over de toetreding van nieuwe verenigingen tot de cultuurraad, (2) het aantal spontane adviezen die de cultuurraad zelf heeft gesteld en (3) het aantal antwoorden dat de cultuurraad van de gemeente heeft gekregen op spontane en gevraagde adviezen.

jaar	adviesvragen	spontane adviezen	antwoorden
2012	0	0	0
2013	5	1	0
2014	1	3	0
2015	4	3	1
2016	0	1	1
2017	1	3	4

Hieruit kan het volgende worden afgeleid:

- Er wordt weinig - en in de ogen van de leden van het bestendig bureau té weinig - om advies gevraagd aan de cultuurraad bij het nemen van beslissingen die rechtstreeks of onrechtstreeks verband hebben met culturele of socio-culturele aangelegenheden.
- Vroeger werd er nooit formeel geantwoord op spontane adviezen van de cultuurraad. Er werd vaak wel ten dele rekening mee gehouden en de schepen van cultuur gaf op de vergadering van het bestendig bureau ook vaak een toelichting, maar een schriftelijk en gemotiveerd antwoord van het gemeentebestuur bleef in de regel uit.
- Na herhaaldelijk aandringen vanuit de cultuurraad is dit in de loop van het laatste jaar sterk verbeterd.

De cultuurraad wil hierbij vragen om in de toekomst:

- Vaker het advies van de cultuurraad te vragen, zodat deze niet pas na bepaalde beslissingen zijn standpunten kan aanbrengen.
- In de regel steeds schriftelijk te antwoorden op spontane adviezen, met een duidelijke motivatie waarom een advies al dan niet wordt opgevolgd.

## **6.2. Financiële ondersteuning**

Net zoals de werkingssubsidies voor culturele en socio-culturele verenigingen (zie sectie 5.1), worden de werkingssubsidies van de cultuurraad zelf ook al lange tijd niet meer aangepast, wat neerkomt op een feitelijke verlaging van de werkingmiddelen. Daarenboven worden, sinds het begin van de vorige legislatuur, een aantal kosten aangerekend die vroeger niet werden aangerekend, zoals kosten voor drukwerk en voor het per post versturen van uitnodigingen voor de algemene vergadering.

De cultuurraad wil daarom vragen om de werkingssubsidies te verhogen en zo de historische achterstand in te halen én om in de toekomst de werkingssubsidies aan te passen aan de index om niet opnieuw een achterstand op te bouwen.

## **6.3. Administratieve ondersteuning**

De cultuurraad betreurt het dat er, sinds de besparingsronde in het begin van de vorige legislatuur, niet langer een ambtenaar aanwezig is op de maandelijkse vergaderingen van het bestendig bureau om verslag op te maken van de vergadering. We betreuren dit des te meer omdat dit voor andere raden blijkbaar nog wel mogelijk is. Voor onze algemene vergaderingen kunnen we voorlopig nog wel rekenen op administratieve ondersteuning bij het opmaken en versturen van uitnodigingen en opmaken van het verslag.

De cultuurraad vindt dat hij een zelfde mate van administratieve ondersteuning zou moeten krijgen als de andere raden.

## 7. Cultuurbeleid

In de aanbevelingen voor het cultuurbeleid 2012-2018 heeft de cultuurraad geadviseerd om het aantal voltijdse betrekkingen voor cultuurbeleid op te trekken van 1,5 naar 3 voltijdse betrekkingen. Door het wegvallen van een cultuurbeleidsfunctionaris en ten gevolge van besparingen aan het begin van de huidige legislatuur is het aantal cultuurbeleidsfunctionarissen teruggeschroefd tot 0,5 voltijds equivalent, op papier. In werkelijkheid is dit nog minder.

Hierdoor kunnen we stellen dat er in Herentals zo goed als geen cultuurbeleid of actieve ondersteuning van het lokale verenigingsleven meer bestaat. Herentals heeft een goed draaiend cultuurcentrum en goede academies. De Herentalse verenigingen worden weliswaar ondersteund met werkings- en projectsubsidies, maar noch vanuit het beleid, noch vanuit het cultuurcentrum, worden er concrete acties ondernomen of projecten opgezet die dit rijke verenigingsleven naar waarde schatten en verder stimuleren. De jaarlijkse organisatie van de WAK wordt nog vanuit de cultuurdienst geïnitieerd, maar behelst uiteindelijk niet veel meer dan het verdelen van een aantal locaties over de verschillende aanvragers.

De cultuurraad wil het toekomstige beleid adviseren om opnieuw een voldoende personeelskader te voorzien met als specifieke taak om:

- Een aanspreekpunt te vormen voor de verenigingen.
- Culturele projecten op te zetten en te ondersteunen in samenwerking met het cultuurcentrum, de cultuurraad, de academies en de lokale verenigingen.
- Het nationale en Vlaamse cultuurbeleid op te volgen en zoveel mogelijk gebruik te maken van de mogelijkheden die dit schept voor het lokale verenigingsleven.
- Administratieve ondersteuning te bieden aan de cultuurraad (zie ook sectie 6.3).

## 8. Erfgoed- en museumbeleid

### 8.1. Erfgoed en musea in Herentals

Herentalse stadsgidsen krijgen vaak te horen van de mensen die ze rondleiden dat deze verbaasd zijn en niet wisten dat Herentals zoveel interessants te bieden heeft. Dit stelt twee zaken duidelijk:

- Herentals heeft veel te bieden
- Dit is niet echt geweten

Herentals kent (gelukkig) ook veel enthousiaste vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten voor het behoud, de promotie en het ontsluiten van het Herentalse erfgoed. Alle projecten waarbij erfgoed in de kijker wordt gezet, zoals de Open Monumentendag, de Nacht van het Kempens Erfgoed, de Nacht van de Geschiedenis en de Vlaamse Erfgoeddag worden zo goed als volledig gedragen door deze vrijwilligers, die daarnaast nog regelmatig eigen projecten, lezingen, tentoonstellingen organiseren.

## 8.2. Erfgoed- en museumbeleid in Herentals

Wat hierbij ontbreekt is een overkoepelend beleid dat deze vrijwilligers samenbrengt, aanhoort, ondersteunt en stimuleert en dat de nodige middelen vrijmaakt om een gedeelde visie en strategie uit te werken en naar buiten te brengen.

Het gebrek aan een museumbeleid is hier een mooi voorbeeld van. Herentals kent een aantal interessante musea en erfgoedcollecties, maar het is als buitenstaander niet altijd eenvoudig om hier de nodige informatie over terug te vinden (zie bijlage B).

## 8.3. Een erfgoed- en museumcomité voor Herentals

De cultuurraad blijft er daarom op aandringen om een comité op te richten dat bestaat uit leden van het beleid, leden van de administratie en vrijwilligers en dat zich tot doel stelt om voor Herentals een duidelijke en krachtige visie en strategie rond erfgoed- en museumbeleid op te stellen en uit te voeren, en dit in samenspraak met alle mogelijke betrokkenen zoals het OCMW, de kerkfabrieken, de scholen, het cultuurcentrum en de dienst toerisme.

Dit comité kan:

- Op regelmatige basis pijnpunten en noden evalueren en hierrond de nodige initiatieven ontplooiën of adviezen verstrekken aan het beleid.
- Ervoor zorgen dat het Herentalse erfgoed en de musea eenvoudig en snel terug te vinden zijn via zoveel mogelijk informatiekanalen, websites en publicaties...
- Zelf acties uitwerken en initiatieven nemen om al het Herentals erfgoed en de musea samen, als een geheel te promoten, bijvoorbeeld met een eigen website, brochure, evenementen...
- De samenwerking tussen individuele initiatieven stimuleren en ondersteunen.
- De vrijwilligerswerking coördineren en bijvoorbeeld, heel concreet, op zoek gaan naar vrijwilligers die het Schedelhofmuseum opnieuw willen openhouden.

De volgende acties werden op dit vlak reeds ondernomen:

- In het begin van de legislatuur 2012-2018 is er een aanzet gegeven tot het opzetten van een comité rond erfgoed- en museumbeleid, maar er is uiteindelijk slechts 1 bijeenkomst geweest.
- Halfweg 2017 werd het initiatief genomen om een bevraging te organiseren rond een mogelijk museumbeleid. Hiervan zijn momenteel nog geen resultaten bekend. Bijgevolg zijn er ook nog geen concrete acties uit voortgevloeid.

## BIJLAGE A

---

### MEMORANDUM

#### Eisenbundel vanuit het culturele veld van de Kempen

##### **Memorandum Cultuurraad voor de Kempen vzw (CRK) en Cultuurraad Voor- en Noorderkempen (CV&NK) n.a.v. de gemeenteraadsverkiezingen op 14 oktober 2018**

Tijdens de huidige legislatuur is het kader van het lokale cultuurbeleid ingrijpend gewijzigd. Vooreerst werd aan alle Vlaamse gemeenten de Beleids- en Beheerscyclus (B.B.C.) met een meerjarenbegroting opgelegd. Culturele sectorale subsidies van de Vlaamse Gemeenschap zijn vervangen door uitkeringen van het Gemeentefonds ter hoogte van de subsidies in 2015, zonder indexering en oormerking, d.w.z. dat de gemeenten volledig vrij zijn in hun besteding, ook aan niet-culturele zaken. Verplichtingen werden afgeschaft, zoals het openhouden van een bibliotheek. Op het einde van 2017 verliezen de provincies hun culturele bevoegdheden, terwijl het decreet van regionaal cultuurbeleid op zich laat wachten. Ten slotte staan de gemeentelijke financiën al jaren onder druk. Bijgevolg is het noodzakelijk dat de gemeentelijke cultuurraden en beheerscommissies hun voorstellen voor de legislatuur 2019-2024 proactief aan de gemeentebesturen en de plaatselijke politieke actoren overmaken, en dit voor en na de gemeenteraadsverkiezingen.

CRK en CV&NK eisen dat de gemeenten hun ondersteuning op gebied van cultuur minstens behouden en, indien mogelijk, uitbreiden. Bevordering van kunsten, behoud van erfgoed, ondersteuning van socioculturele activiteiten en aandacht voor gemeenschapsvormende initiatieven moeten een prioriteit blijven. De bibliotheken dienen niet alleen te worden behouden, maar tevens verder uitgebouwd, zoals ook de cultuur- en gemeenschapscentra. Ook de culturele infrastructuur is van belang en eveneens de financiële en materiële steun aan verenigingen, o.a. met een uitleendienst. Vrijwilligers blijven onmisbaar in het culturele leven; hun vorming is noodzakelijk. De inspraak van cultuurraden en beheerscommissies moet blijven en het cultuurpact dient te worden nageleefd, ook i.v.m. de autonome gemeentebedrijven (A.G.B.). Elke gemeente heeft in het kader van de dienst vrije tijd nood aan tenminste één cultuur(beleids)ambtenaar. Deze moet zich daadwerkelijk volledig kunnen inzetten voor cultuur. Overbelasting door andere taken moet worden vermeden.

Op de gemeenten rust de verplichting om in het begin van de volgende legislatuur een nieuw beleidsplan met een meerjarenbegroting op te stellen. De inspraak van de culturele sector is niet alleen verplicht, maar moet ook gebeuren voor de definitieve vaststelling van de meerjarenplanning. Het is noodzakelijk dat de gemeenten de uitkeringen van het Gemeentefonds voor cultuur volledig hieraan besteden. Ook de culturele uitgaven die verplicht waren voor het bekomen van een subsidie van één euro per inwoner, dienen behouden te blijven. Men moet wel indexeren waar de Vlaamse overheid dit niet doet. Tijdens de legislatuur is een regelmatige evaluatie door de inspraakorganen noodzakelijk, en dit samen met de schepen van cultuur. Voor een goede werking van de inspraak is er behoefte aan een gedetailleerde afsprakennota. Als het gemeentebestuur van de adviezen afwijkt, moet de



motiveringsplicht strikt worden nageleefd. Men raadt de inspraakorganen aan meer proactief te werken. CRK en CV&NK zullen een algemeen kader voor afsprakennota's in de Kempen opstellen.

Aan de nieuwe schepenen van cultuur zal naargelang de plaatselijke omstandigheden o.a. worden voorgesteld:

- Jaarlijks de details van het budget voor cultuur voor te leggen.
- Het gebruik van de lokalen zoveel mogelijk polyvalent te maken.
- Vaste lokalen als werkpunten voor te behouden aan verenigingen die minder mobiel zijn (opslag materiaal, instrumenten, enz. ...).
- Ondersteuning bieden via renteloze leningen, erfpacht enz.
- De noden van de heemkringen in het oog houden.
- De culturele adviesraden betrekken in de uitvoering en opvolging van een kerkenplan.
- Ervoor te ijveren dat bij elke gemeentelijke investering en activiteit in het dossier een culturele component wordt ingebouwd.

In elk geval moet men een evenwicht tussen vernieuwende en continuerende werking nastreven.

De samenwerking van de verschillende gemeenten op cultureel gebied kan worden bevorderd door regelmatige samenkomsten in de schoot van CRK en CV&NK. Er groeit een onevenwicht tussen stedelijke en landelijke gebieden; daarom moet men een front vormen tegen het gevaar van een centralisering van de subsidies naar de (groot)steden. Ook zal men ijveren voor het voortbestaan van kredieten voor bovengemeentelijke instellingen zoals De Warande en culturele organisaties zoals CRK en CV&NK.

## BIJLAGE B

### Herentalse musea op het www

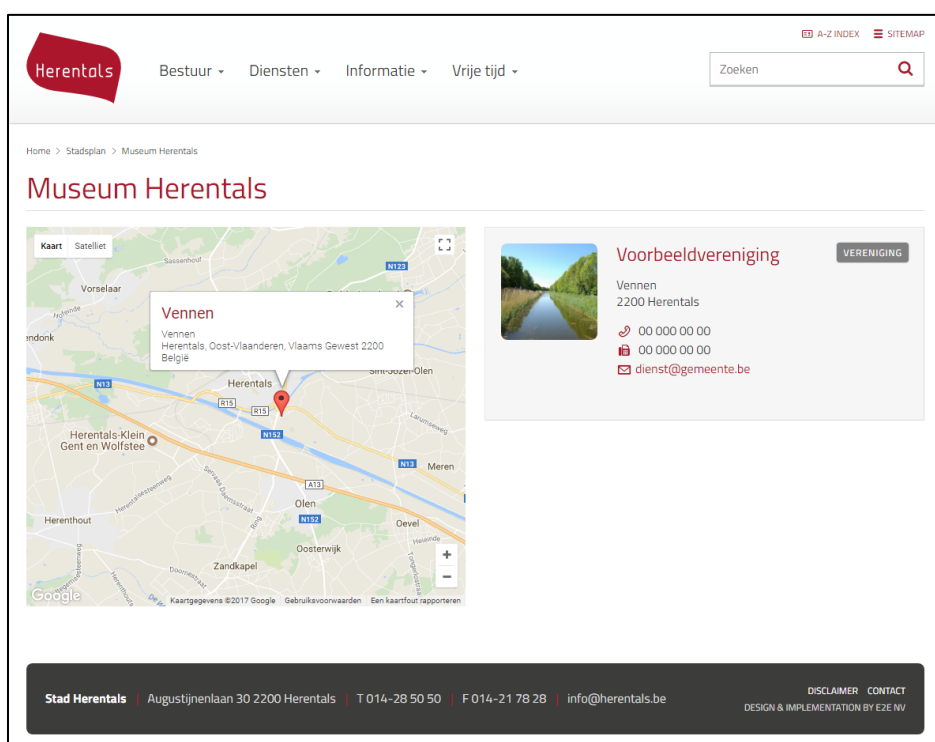
Herentals kent de volgende musea:

- Art Center Hugo Voeten
- Hidrodoe
- Schedelhof (voor onbepaalde tijd gesloten)
- De schilderijencollectie en de schatkamer van de Sint-Waldetrudiskerk
- Begijnhofmuseum

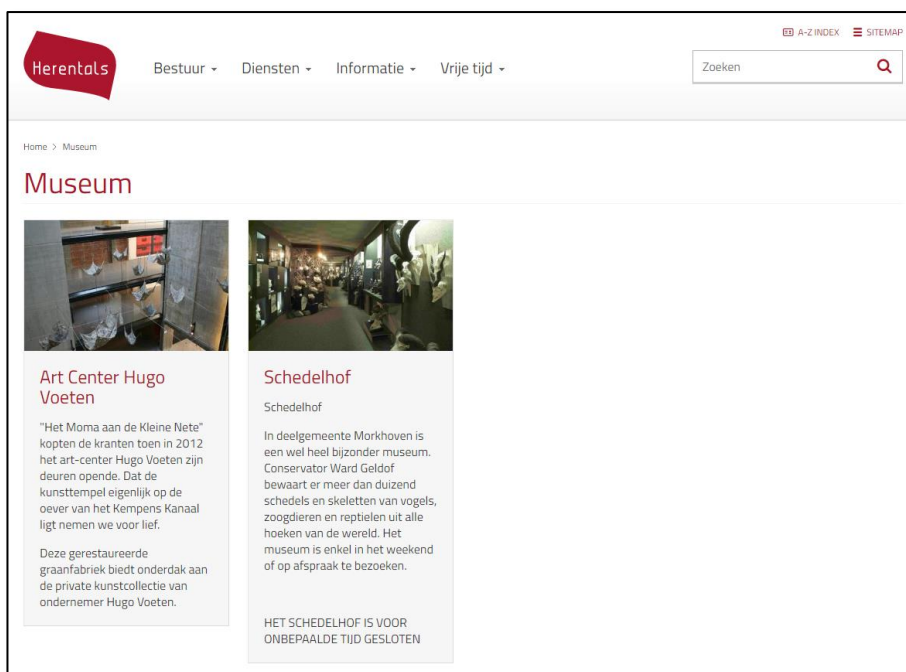
De volgende oefening werd gemaakt om te kijken of een onwetende buitenstaander gemakkelijk te weten kan komen welke musea Herentals te bieden heeft.

→ Zoek op google naar “Herentals musea” en je vindt achtereenvolgens:

- De website van Art Center Hugo Voeten
- De website van Hidrodoe
- Een vreemde en totaal niet relevante pagina op herentals.be



- Een pagina op herentals.be die enkel Art Center Hugo Voeten en het Schedelhof als museum vermeldt.



- Een aantal websites die informatie bieden over musea over gans Vlaanderen. De volgende tabel geeft een overzicht van welke Herentalse musea op welke sites worden vernoemd als museum.

	Art Center Hugo Voeten	Hidrodoe	Schedelhof	Sint-Waltrudiskerk	Begijnhofmuseum	Kasteel Le Paige
www.activiteitenindebuurt.be		X				
www.whichmuseum.be	X	X				X
www.uitinvlaanderen.be	X	X				
www.museum-info.be						
www.kempen.be	X				X	X

## Conclusies

- De commercieel uitgebate musea worden gemakkelijk gevonden
- De Sint-Waltrudiskerk, met zijn nochtans grote collectie aan schilderijen en andere kerkschatten, wordt nergens als dusdanig vermeld, zelfs niet op herentals.be.
- Het begijnhofmuseum wordt slechts op 1 website vernoemd en wordt niet als museum vernoemd op herentals.be. Op andere pagina's van herentals.be wordt het begijnhofmuseum wel vermeld.